

Országgyűlési képviselő

Iromány száma: **K/16612.**

Benyújtás dátuma: **2021-06-18 22:45**

Parlex azonosító: **1HQ1VPY10001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Benyújtó: **Dr. Szél Bernadett (független)**

Tisztelt Elnök Úr!

Az Alaptörvény 7. cikk (1)-(2) bekezdése, valamint az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 42. § (8) bekezdése alapján írásbeli választ igénylő kérdést kívánok benyújtani

Az írásbeli választ igénylő kérdés címzettje: **Dr. Kozma Ákos, alapvető jogok biztosa**

Az írásbeli választ igénylő kérdés címe: **"Tervezi-e, hogy Alkotmánybírósághoz fordul az LMBTQI fiatalok alapjogséreleme ügyében?"**

Tisztelt Biztos Úr!

Június 15-én szavazta meg a parlament a pedofil bűnelkövetőkkel szembeni szigorúbb fellépésről, valamint a gyermekek védelme érdekében egyes törvények módosításáról szóló törvényjavaslatot. A törvény a gyermekek védelmére hivatkozva betiltja a 18 éven aluliak számára az összes olyan terméket, reklám-és médiatartalmat, amely homoszexuális vagy transznemű embereket jelenít meg, illetve a homoszexualitást vagy nemváltoztatást „népszerűsíti”. Minden olyan műsorszámot, aminek „meghatározó eleme” a homoszexualitás és transzneműség „népszerűsítése, megjelenítése”, csak 22 és 5 óra között lehet majd sugározni. Szintén betiltják az LMBTQI emberek megjelenítését a társadalmi célú reklámokban. A törvény alapján a szexuális felvilágosításról szóló iskolai foglalkozások nem irányulhatnak a nem megváltoztatására, valamint a homoszexualitás „népszerűsítésére”. Szexuális felvilágosítással kapcsolatos iskolai foglalkozásokat csak állami nyilvántartásba vett személyek/civil szervezetek tarthatnak a jövőben. Mindezt azzal indokolják, hogy a homoszexuális, valamint a nemváltoztatás pusztán megjelenítése is „alkalmas a kiskorúak fizikai, szellemi vagy erkölcsi fejlődésének kedvezőtlen befolyásolására”.

A valóság ezzel szemben az, hogy éppen a heteroszexuálistól eltérő szexuális irányultságú vagy nemi identitású fiatalok egészséges fejlődését veszélyezteti a gyakori kirekesztés, szóbeli zaklatás vagy akár fizikai bántalmazás, ami az iskolában éri őket. A Háttér Társaság 2016/17-es iskolaévre vonatkozó online kérdőíves kutatásában (Országos Iskolai Környezet Kutatás{1}) 13 és 21 év közötti LMBTQI diákok számoltak be iskolai tapasztalataikról. A kutatás felmérte, hányan találkoztak közülük előítéletes iskolai zaklatással és bántalmazással, és mennyire érzik magukat biztonságban az iskolájukban. Az LMBTQI diákok csaknem kétharmadát zaklatták verbálisan a

szexuális irányultságuk, 56%-ukat nemi önkifejezésük miatt. Az LMBTQI diákok 13%-át érte az iskolában fizikai bántalmazás szexuális irányultsága, 10%-át pedig nemi identitása vagy nemi önkifejezése miatt: megütötték, megrúgták vagy valamilyen tárggyal megsebesítették őket. Az iskolákban megjelennek más zaklatási formák is: a kiközösítés, a pletykák terjesztése, a szexuális zaklatás vagy az internetes zaklatás. 80%-ukról terjesztettek rosszindulatú pletykát, 78%-uk élte meg, hogy diáktársai szándékosan kiközösítik vagy kirekesztik. Internetes zaklatást 28%-uk tapasztalt.

Ahogy a kutatási jelentés is írja, az LMBTQI diákok lelki és mentális egészségére súlyos hatással van a kirekesztés és a zaklatás: szorongást, stresszt, félelmet, magányt, önbizalomhiányt, alacsony önértékelést, önbántalmazást, depressziót és akár öngyilkosságot is okozhat. A magyar LMBTQI emberek 42%-a gondolt már az öngyilkosságra, és 30%-uk meg is kísérelte azt. Az ILGA-Europe kutatása kimutatta, hogy LMBTQI fiatalok jellemzően azért követnek el öngyilkosságot, mert kilátástalannak érzik a helyzetüket: a családon belül, oktatásban, kortársi vagy vallási közösségükben tapasztalt kirekesztést és zaklatást elviselhetetlennek tartják.

Ráadásul a most elfogadott törvényhez hasonló oroszországi jogszabály hatásairól már vannak tapasztalatok. Az LMBTQI emberek jogvédelmével foglalkozó szervezetek közös nyilatkozatukban azt írják, az Oroszországban 2013-ban elfogadott hasonló jogszabály, ami lehetetlenné tette a melegséggel, transzneműséggel kapcsolatos tudományos párbeszédet és felvilágosító munkát, tovább erősítette a homo- és transzfóbiát. Az „LMBTQI emberek nyilvánosan meg sem említhetik a szexuális irányultságukat vagy nemi identitásukat, ami így a szexuális és nemi kisebbségeket övező stigmát, sztereotípiákat és láthatatlanságot növeli, nagyobb mértékű hátrányos megkülönböztetésnek vannak kitéve, és az LMBTQI személyek közötti öngyilkosság aránya is nőtt. A strasbourgi Emberi Jogok Európai Bírósága 2017-ben kimondta, hogy jogsértő az orosz propagandatörvény, sérti az Emberi Jogok Európai Egyezményének a véleménynyilvánítás szabadságáról, illetve a megkülönböztetés tilalmáról szóló cikkelyét. A magyar jogszabály még szigorúbb is, mint az orosz{2}: szándékosan összemossa a pedofíliát a homoszexualitással; a születési nemnek megfelelő önazonosságtól való eltérés, a nemváltoztatás megjelenítését is tiltja, és egy később megalkotandó listán való szerepléshez köti, hogy mely személy/szervezet végezhet szexuális kultúrával, nemi élettel kapcsolatos foglalkozást.

A törvény a gyermekek védelmére hivatkozva akarja eltüntetni a nyilvánosságból a homoszexualitással és a transzneműséggel kapcsolatos tartalmakat, ellehetetlenítve egyúttal az iskolai felvilágosító programokat is. A homoszexualitás és nemváltoztatás „népszerűsítésével” kapcsolatban nem ad semmilyen konkrét meghatározást arra, mit ért „népszerűsítés” alatt, hol húzódik a határ a másságról folytatott felvilágosítás és a „népszerűsítés” között. Az iskolákban érzékenyítő programokat szervező civilek elmondása szerint ezek a programok éppen azt célozzák, hogy az LMBTQI emberek életének és nehézségeinek bemutatásával csökkentsék az előítéleteket, visszaszorítsák az iskolai zaklatást, elősegítsék az elfogadást és megkönnyítsék az érintettek helyzetét, információkkal látva el őket. A Labrisz Lesbikus Egyesület és a Szimpozion Egyesület „Melegség és megismerés” című közös iskolai programjában például két LMBTQI-ember beszél személyes élettörténetéről, szexuális irányultsága, illetve nemi identitása felvállalásáról, a

környezetével való kapcsolatáról, a hátrányos megkülönböztetésről, a kirekesztésről és arról, mit lehet tenni az ellen, ha valakit mássága miatt bántalmazás ér az iskolában. Ha betiltják az ilyen programokat az iskolákban, akkor az érintett fiatalok még inkább elszigetelődhetnek, még kevesebb segítségre számíthatnak, és még kevésbé tudnak választ kapni a kérdéseikre. Ugyanígy, ha jobban el lesznek zárva a témát megjelenítő filmekről, sorozatoktól, kevésbé fogják tudni elfogadni és felvállalni önmagukat. Az elhallgatás és tiltás – a kormány állításával szemben - éppen hogy nem kedvező, hanem egyértelműen kedvezőtlen hatással fog járni a fiatalok testi és lelki fejlődésére.

Álláspontom szerint a fentiek miatt a törvény sérti a nemzetközi emberi jogi normákat és az Alaptörvényben is garantált emberi méltósághoz való jogot, a véleménynyilvánítás szabadságát és a hátrányos megkülönböztetés tilalmát, valamint veszélyezteti az LMBTQI fiatalok testi és lelki egészségét, megfelelő oktatáshoz – ideértve a szexuális neveléshez – való jogát. Az ENSZ Gyermekjogi Bizottsága 2020 elején jelezte, hogy lépéseket vár a kormánytól az iskolai diszkrimináció és zaklatás felszámolására, ez a törvény viszont az ellentétes irányba tett lépés: a kormány ellehetetlenítené azokat az érzékenyítő programokat, amelyek elősegítik az elfogadást és hatékonyak az előítéletek lebontásában.

Kérdéseim:

1. Vizsgálja-e, illetve hatályba lépést követően tervezi-e vizsgálni a törvény Alaptörvénnyel való összhangját?
2. Tervezi-e, hogy a 2011. évi CXI. törvény 2. § (3) bekezdésében biztosított jogával élve kezdeményezi az Alkotmánybíróságnál a jogszabály Alaptörvénnyel való összhangjának felülvizsgálatát?
3. Tervezi-e, hogy a 2011. évi CLI. törvény 32. § (2) bekezdésében foglalt jogával élve kezdeményezi az Alkotmánybíróságnál a nemzetközi szerződésbe ütközés vizsgálatát a szóban forgó törvény vonatkozásában?

Tisztelettel várom válaszát!

Budapest, 2021. június 18.

Tisztelettel,

Szél Bernadett
országgyűlési képviselő

{1}<https://hatter.hu/sites/default/files/dokumentum/kiadvany/iskolai-kutatasi-jelentes-online.pdf>

{2}<https://444.hu/2021/06/16/a-homofobiat-pedofiliaval-osszemoso-magyar-torveny-meg-az-eredeti-orosz-mintanal-is-szigorubb>